

у межах твору: вивчаючи переконання письменника, актор розширює власний філософський горизонт, замислюється над тим, що спонукало автора писати, що він намагався сказати світові, чому його думка має бути почутою сьогодні. Цей процес робить акторське існування формою інтелектуальної рефлексії, а здатність думати, аналізувати, рефлексувати та осмислювати й робить з актора професіонала.

Є. Осипенко

**МАЯТНИК КУЛЬТУРИ:
СУЧАСНИЙ ТЕАТР МІЖ КЛАСИКОЮ, ПОСТМОДЕРНОМ І МЕТАМОДЕРНОМ**

Y. Osypenko

**THE ENDULUM OF CULTURE:
CONTEMPORARY THEATRE BETWEEN CLASSICS, POSTMODERN
AND METAMODERN**

Творчість сьогодення перебуває між трьома полюсами. З одного боку, класика з трепетом зберігає культурну пам'ять і разом із цим формує натхненну стабільність, а також прагне оновлення засобів вираження, щоб відповідати ритму. З іншого, постмодерний театр багато часу змальовував лише певні художні засоби, але також прагне змін, нового дихання та форм відтворення. Саме тому в глядача виникла втома від дистанції, достатньої надлишкової умовності. Мистецтво наразі ніби перебуває в прояві руху маятника — починаючи з класики, далі через постмодерн і так до сучасного метамодерну.

Новітній театр є своєрідним дзеркалом, яке зберігає минуле та відображає сьогодення, думаючи про майбутнє. До прикладу, розглядаючи класичний підхід, можна побачити, що він полягав у навчанні, зворушенні та русі за чіткими правилами. На противагу всьому цьому постмодерн виправив цю впорядкованість, поставивши під сумнів сюжети, образи, структури. Постмодерний театр є певною грую різноманітних форм, переосмислених сенсів буття.

Але з часом така манера та нескінченна гра, знову ж таки, стали потребувати нової «надивленості». Театральний глядач просто відчув брак енергії акторів, тоді як і сам театр поступово втратив свою силу емоційності.

Сучасне мистецтво намагається йти в ногу з часом, тому бере початок із етапу метамодерну. Тут не відбувається повернення до старого та зрозумілого, а будується відчуття злиття емоцій надії та туги, відкритості й іронії та емпатії. У театральному мистецтві все це видно з прагнень відчуття живої взаємодії та присутності у відповідному моменті. У сьогоденні актор не просто й звично існує на сцені, а бере на себе відповідальність бути певним провідником маятника творчого театального шляху. Акторське тіло є не тільки основою, а ще й своєрідним хранителем культури та креативних ідей. Наразі театральна творчість крок за кроком натхненно розширює кордони, де зазвичай пролягала грань між актором на сцені та глядачем у залі, а сам глядач стає безпосередньо активним співучасником мистецьких подій. Його реакції, рух і звичайна тиша стають частиною вистави.

Відповідно до всього перерахованого трансформується й завдання нових технологій у театрі. Ще в попередні роки інновації були лише доповненням до вистав, а сьогодні вони стають повноцінною частиною процесу. AR-технології, своєрідні проєкції вже давно знайомі кожному, мультимедійні екрани — всі ці інтерактивні

елементи створюють новий сучасний рівень. Своєю чергою метамодерний підхід не має на меті підмінити собою творчість сучасними технологіями, головним є сенс знаходження гармонії між тілесною присутністю й екраном монітора, а також між емоційним станом та віртуальним світом інновацій. Технології можуть лише підсилити та допомогти, головним же залишається живий контакт між актором та глядачем. Звичайно, театр не може існувати без класики, адже вона — це міцний історичний фундамент, який формує пам'ять, а також відчуття стійкості й потужного зв'язку поколінь. Переосмислюючи та даючи класиці бути почутою у сучасності, ми даємо життя новому.

Отже, новітнє театральне мистецтво бере свій початок від самого життя, де театр не зіставляє класику з інновацією, а на противагу поєднує їх, відкриває горизонти та створює баланс враження від перегляду вистави. Новітній театральний маятник вже знаходиться в інноваційному циклі швидкого руху між трьома мистецькими періодами, такими як класичний театр, постмодерний та метамодерний. Звична класика залишає сутність та значущість минулого буття. Постмодерний підхід допомагає опанувати множиною й глибиною сенсів і виховує бачення багатогранної умовності будь-якої істини. Метамодерн же повертає відчуття натхненної живої присутності, важливої емоційної відкритості. Маятник творчості та культури не зупиняється, він постійно перебуває у русі та вирі подій. Мистецтво театру наразі — це ніби щемлива зустріч актора з глядачем, де в першу чергу важливим залишаються сенси, ідеї та думки, які, як актор, так і глядач, заберуть із собою далі по життю. Саме тому допоки відбувається емоційна синергія творчості, доти і мистецький маятник впевнено підтримує розвиток, знаходячи величезну кількість перспектив для професійного зростання як акторів, так і глядачів у їхньому баченні, що надихає і є головним у сьогоденні.

Д. Воронцова

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТЕАТРАЛЬНИХ ПРАКТИК

D. Vorontsova

MODERN TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF THEATRICAL PRACTICES

У сучасному світі культурне життя театру переходить на новий етап сприйняття класичної драми. Змінився глядач, а отже, змінилися важелі впливу на суспільство.

Саме тому, на нашу думку, потрібно більше використовувати цифрові інструменти і додавати перформанс. Сценічні комунікації між глядачем та сценою можна назвати «мережею штучно сформованих інстинктів».

Також в культурній системі є правила та уявлення, які формують в людей ефективнішу взаємодію. Центром подій постає театр, де діють так звані «штучні інстинкти» — це і є сценічний інструмент комунікації між глядачем та сценою, адже сучасне суспільство потребує нових рішень для об'єднання традицій та інновацій.

Новітнім поглядом глядач прагне осмислити те, що відбувається на сцені, адже він звик до швидкої зміни контенту та глибшого сенсу, який трактує актор. Основною метою театральної комунікації є поєднати культурні інстинкти з чимось більшим, ніж просто межі звичних шаблонів.